JOONA MIELONEN:

Hyvä maa- ja metsätalousvaliokunta:

Kansalaisaloitteemme ”Vesi on meidän” tarkoitus on saada Suomeen lainsäädäntö, jolla estetään julkisen vesihuollon yksityistäminen kaupallisille toimijoille. Tämän tyyppinen lainsäädäntö on olemassa EU-maista tällä hetkellä ainakin Hollannissa ja Ruotsissa.

Suomessa asia tuli ajankohtaiseksi Jyväskylän kaupungin suunniteltua sähkö- ja vesiyhtiöstä Alvan osittaista yksityistämistä. Sen edistäminen peruuntui myöhemmin oletettavasti suurelta osin kansalaisaloitteellemme tulleen kannatuksen ja poliittisen paineen myötä.

Suomesta löytyy niin julkisomisteisia liikelaitoksia kuin esimerkiksi kuntien omistamia vesihuoltoyhtiöitä. Lisäksi esimerkiksi vesiosuuskuntien toiminnan tulisi olla edelleen mahdollista aiempaan tapaan.

Tavallisten ihmisten tarvitseman puhtaan juoma- muun talousveden ohella myös esimerkiksi terveydenhuolto ja elinkeinoelämä tarvitsevat vettä jokapäiväisissä toiminnoissaan. Vesihuollon toimivuus on ratkaisevaa esimerkiksi hygieniatason ylläpidolle. Koronapandemian aikana olemme kaikki kuulleet ja todenneet toisillemme ohjeet käsien pesemisestä. Muistakaamme kaikki, että siihen tarvitaan saippuan ohella myös puhdasta vettä!

Pandemioiden ehkäisyssä toimiva vesi- ja jätehuolto onkin avainasemassa.Siksi vesihuoltoon liittyvät kysymykset ovat turvallisuuspolitiikkaa jos jotkut. Vedestä voidaan tulevaisuudessa käydä entistä enemmän sotia.

Vesihuoltoon liittyviä kysymyksiä käsitellään jatkuvasti myös kansainvälisissä yhteistyössä. Esimerkiksi vuonna 2010 YK:n yleiskokous hyväksyi päätöslauselman, jossa vahvistettiin oikeus puhtaaseen ja turvalliseen veteen ihmisoikeutena. Suomi äänesti yhtenä 122 maasta päätöslauselman puolesta.

Kuten kansalaisaloitteessamme on todettu, vesihuollon yksityistämisestä on olemassa kansainvälisesti käytännössä vain huonoja esimerkkejä. Tarkasteltaessa suurempia kaupunkeja esimerkiksi Pariisi ja Berliini ovat jälleenkunnallistaneet vesihuollon yksityistämisen osoittauduttua suureksi virheeksi.

OLLI KOHONEN:

Hyvä maa- ja metsätalousvaliokunta

Vesihuollon yksityistäminen on yleensä ottaen lähinnä nostanut hintoja, heikentänyt palvelun tasoa ja heikentänyt ympäristön tilannetta.Ilmastonmuutoksen eteneminen tulee vain korostamaan toimivan vesihuollon merkitystä myös Suomessa.

Ennen kaikkea on sisäistettävä se, että vesihuollossa on käytännössä aina ns. luonnollisen monopolin tilanne. Kaksia vesijohtoja tai viemäriverkostoja ei rakenna kukaan.

Yksityistämällä vesihuollon kaupallisen toimijan toteutettavaksi tämä voi hyvinkin suurella todennäköisyydellä lähteä tavoittelemaan lopulta kohtuuttomaksi käyvää voittoa ihmiselämälle välttämättömällä

perushyödykkeellä. Sähkönsiirron puolelta löytyy Carunan rankka esimerkki, jota kukaan ei halua varmasti toistaa esimerkiksi vesihuollon puolelta.

Suomalaiset tietävät tämän ja moni on kokenut suoraan carunan menon vesilaskussaan. Kansalaisaloitteemme keräsikin eduskuntakäsittelyyn vaadittavat 50 000 nimeä vain 1,5 vuorokaudessa. Yhteensä se keräsi lähes 90 000 kannattajaa vain kolmessa viikossa. Tämä kertoo siitä, kuinka merkityksellinen ja tärkeä asia vesi on tavallisille ihmisille.

On hyvä huomata, että vesiturvallisuus ei ole mikään päivänselvä itsestäänselvyys Suomessakaan. Ei edes julkisessa vesihuollon palveluiden osalta. Tästä esimerkkinä toimii Nokian vuoden 2007 tapaus, jossa yli 400 000 litraa jätevettä pääsi sekoittumaan puhtaaseen juomaveteen. Noin 4000 ihmistä sairastui ja kolmen epäillään kuolleen onnettomuuden aiheuttamiin tauteihin. Toimiva vesihuolto on näin erittäin merkittävä asia myös yksittäisen ihmisen kannalta.

Kansalaisaloitteellemme on tullut tukea käytännössä kaikkien eduskuntapuolueiden edustajilta ja sen lähetekeskustelussa oli havaittavissa vahva tuki kansalaisaloitteellemme.

Sen ohella, että vesihuollon yksityistämiseen estäminen olisi erittäin kannatettava lainsäädäntöuudistus edellä esitellyin perusteluin, mielestämme myös kansanvallan kannalta olisi erittäin tärkeää edistää tämä niin laajan yksimielisen tuen saanutta kansalaisaloitetta. Kun kansalaiset puhaltavat yhteen hiileen yhdessä merkittävässä poliittisessa kysymyksessä, olisi hienoa kunnioittaa tätä tavoitetta.

Loisi myös uutta uskoa demokratian toimivuuteen Suomessa, kun yhdessä kannatettavaksi asiaksi todettu asia vietäisiin lainsäädäntöön.